

Informationsärende

”Persontransporter med buss i Piteå Kommun”

Inledning

Piteå kommuns inköpsavdelning initierade i april 2016 behovs- och marknadsanalys inför ev. upphandling av tjänster för kollektivtrafik (allmän trafik i tätorten).

Pga marknadens rådande förutsättningar aktualiserades samtida behovs- och marknadsanalys inför upphandling av skoltransporter med buss (särskild trafik).

Inköpsavdelningen bedömer att det finns möjlighet att finna kostnadseffektiva lösningar för busstrafiken givet ökad samordning mellan förutsättningar/villkor för upphandling av allmän och särskild trafik. Som minst bör i vart fall risken för kostnadsökning minska givet ökad samordning.

Inköpsavdelningens informationsbehov för att kunna genomföra upphandling av allmän och särskild trafik handlar om krav och förutsättningar för trafiken främst avseende;

1. Omfattning
2. Miljö

De som ansvarar för verksamheterna kring allmän och särskild trafik i Piteå kommun är Samhällsbyggnadsförvaltningen och Barn- och Utbildningsförvaltningen.

Behovs- och marknadsanalys bedrivs i projektform med grund i Piteå kommuns projekthantering. Behovs- och marknadsanalysen uppfyller dock inte de formella kraven för att vara ett ”projekt” i Piteå kommuns mening. Det saknas t.ex beslut från Kommunstyrelsen, ingen budget finns, ingen styrgrupp etc. Vidare ingår behovs- och marknadsanalys inför upphandling i inköpsavdelningens ordinarie verksamhet.

Vad som kan nämnas är dock att vissa delar som ingår i behovs- och marknadsanalysen, kan ingå i annans ordinarie verksamhet alternativt vara ett projekt. Ett exempel på det är underlag för beskrivning av respektive förvaltnings behov, trafikstrategi, etc.

Sammanfattning

Redan i samband med första referensgruppsmötet 2016-05-02 aktualiserades ett flertal frågor som behöver besvaras innan ev. upphandling/ -ar av persontransporter med buss kan påbörjas.

De frågeställningar som behöver besvaras har formulerats enligt nedan;

1. Är det omfattningen av den allmänna trafiken i Piteå kommun som är styrande eller är det budgeten för den allmänna trafiken och hur prioriteras miljöaspekterna?
2. Är det mer ekonomiskt fördelaktigt att driva allmän trafik i egen regi ställt i relation till att upphandla tjänsten av privat trafikföretag?

2016-09-09

3. Om persontransporter med buss ska upphandlas av privat trafikföretag, vad är mer fördelaktigt, att upphandla själva eller att medge RKM (Regionala Kollektivtrafikmyndigheten) att bära ansvaret?
4. Vilka skulle konsekvenserna bli av att omvandla den särskilda trafiken till allmän trafik?
5. Vilka miljömål är realistiska och möjliga att leva upp till, givet förutsättningarna efter svar på fråga nr. 1 – 4 ovan?
6. Hur ska vi tillhandahålla så mycket allmän trafik som möjligt givet förutsättningarna efter svar på fråga nr 1 - 4 ovan?

För att besvara frågorna har olika åtgärder vidtagits under våren och för-sommaren 2016. Bl.a har utredning av kostnad för att bedriva trafik i egen regi beställts av KPMG.

Beräknades inledningsvis vara klar i augusti -16 men på grund av olika anledningar är tidplanen förskjuten. Färdigställandetid 160930.

Utredningen är tänkt att ge en fingervisning om det är något alternativ för Piteå kommun att driva trafik i egen regi.

Frågan behöver också kompletteras med juridiska aspekter.

Vidare har möten med Piteå Biogas ägt rum avseende möjlig tillgång till biogas. Skoogs Bränslen har rådfrågats avseende tillgång på miljövänliga alternativ till diesel. Kontakt med Länsstyrelsen har ägt rum med avseende på ladd-infrastruktur i det fall el-drift på bussar förordas.

Även möte med RKM (Regionala Kollektivtrafikmyndigheten) har ägt rum.

Kritiska faktorer

De i särklass viktigaste kritiska faktorerna bedöms vara;

1. Beställarens begränsade ekonomiska resurser under avtals-/verksamhetsperiod
2. Miljökrav
3. Tidplan för ev. upphandling

Det kommer bli mycket (!) svårt att hålla nere kostnaderna för persontransporter med buss räknat i SEK/km. Detta på grund av omfattande konkurrensbrist och högt satta miljömål.

Vad avser tidplan för upphandling finns ett krav på att upphandling av allmän trafik ska förhandsannonseras i europeisk databas senast 3 år innan befintligt avtal löper ut. Detta krav uppfyller vi inte idag då vårt befintliga avtal för allmän trafik löper ut 181231 (givet att vi införlivar den förlängningsoption som finns i avtalet).

I det fall upphandling av allmän trafik är aktuell har vi också att förhålla oss till ytterligare tider (vilka är desamma oavsett om Piteå kommun upphandlar själva eller överlåter till RKM).

I praktiken betyder detta att alla beslut om förutsättningar för den allmänna trafiken i Piteå kommun måste vara fattade senast i december -16.

2016-09-09

Övrigt

Nedanstående dokumenteras och informeras för kännedom.

Biogas

Information om att Piteå Biogas medgivits tid för möte med Piteå kommun avseende diskussioner kring kommunens ägande/deläggande i biogas-anläggning har dokumenterats i projektet "Persontransporter med buss 2016".

El - drift

Information om att beslut fattas, om statlig premie som ska resultera i att öka trafiken med elbussar, har dokumenterats i projektet "Persontransporter med buss 2016".

Regeringen fattade ett beslut om premier under vecka 26, 2016. Där kan regionala kollektivtrafikmyndigheterna och kommunerna söka bidrag för inköp av el-bussar eller ladd-hybrider.

Miljömålsberedningen har enat om att minska utsläppen från transportsektorn med 70 % till 2030 från nivån för 2010.

Premien går att söka i höst (2016).

Kommungemensam organisation för transporter/persontransporter?

Projektet "Persontransporter med buss 2016" var inledningsvis en behovs- och marknadsanalys inför ev. upphandling av allmän och särskild trafik.

I samband med projektstart avgränsades även projektet till att omfatta just persontransporter med buss.

Efter möte med RKM 2016-06-20 framgick möjligheter att samordna olika trafikslag för att hålla nere den totala transportkostnaden i regionen. Med den totala transportkostnaden avses både persontransporter med olika transportslag samt varutransporter med olika transportslag.

I samband med detta väcktes också frågan kring hur Piteå kommun vill hantera färdtjänst och riksfärdtjänst.

Även detta är trafik som RKM skulle kunna vara trafik huvudman för alternativt som kan samordnas med andra trafikslag på ett eller annat sätt. RKM har kompetens och marknadskännedom även i dessa frågor.

Med anledning av detta uttalades funderingar kring lämpligheten av inom Piteå kommun gemensam organisation för frågor/verksamhet kring persontransporter.

Detta är kanske något som den politiska organisationen alt. kommunledningen eller annan har ett intresse av att se över?!

Projektet "Persontransporter med buss 2016" vill med detta informera om att det finns en sådan möjlighet och är överlämnad till Kommunstyrelsen som information.

Dokumentation av diskussion med politisk beredning

Ärendet "Persontransporter med buss" är diskuterat till Kommunstyrelsens politiska beredning 2016-08-08. Skälet till att KS anses vara "rätt" nämnd att vända sig till är att flera förvaltningar kan komma att påverkas av det/de beslut som fattas.

2016-09-09

Dokumentation från ordförandeberedning 2016-08-08

Inför ordförandeberedning 2016-08-08 har följande frågeställningar tillhandahållits beredningen via Platina;

1. Vem ska/bör utreda frågan om vad som är mest ekonomiskt fördelaktigt sett till ekonomi och miljö/fordonstyp, livscykelkostnaden?
Bör frågan utredas närmare och i förekommande fall, vem äger kostnaden för det?
2. Vem ska besluta om fordonstyp/miljöaspekt och vilken beslutsprocess har vi att förhålla oss till?
3. Vem ska besvara frågor/besluta om Piteå kommuns allmänna trafik även ska inkludera dagens skoltransporter? Vad behövs för att beslut om den allmänna trafikens omfattning ska kunna fattas och vem står ev. kostnad? Är det lämpligt att aktualisera detta som ett formellt projekt?
4. Vem ska besluta om Piteå kommun ska driva trafik i egen regi?
5. Vem ska besluta om RKM och Länstrafikens ansvar för ev. upphandling?
6. Vilken tidplan har vi att förhålla oss till?

Beredningen har informerats om förutsättningarna som projektet står inför. Den information som delgetts beredningen framgår av ärende i Platina "Persontransporter med buss 2016" d.nr 16KS483.

Närvarade vid beredningen gjorde:

Peter Roslund	Kommunstyrelsens ordf.
Helena Stenberg	Kommunstyrelsens vice ordf.
Britt Fält	Kommunstyrelsens andre vice ordf.
Ylva Sundkvist	Kommunchef
Sofia Köhler	Kommunsekreterare
Rebecka Granström	Upphandlare och föredragande

Beredningen har funnit att de flesta frågor som ställts är politiska frågor och som bör/ska besvaras/beslutas av den politiska organisationen, KS.

Fråga 1 ovan bör utredas av Samhällsbyggnadsförvaltningen, kostnad härför bör också bäras av Samhällsbyggnadsförvaltningen. RKM bör ev. ha uppgifter om kostnader för fordon, infrastruktur etc. Lämpligt att börja där. Saknar man uppgifter på RKM bör man köpa tjänsten av konsult. Analysen bör vara tillräckligt omfattande men inte nödvändigtvis heltäckande, "det bästa man kan få sett till begränsad tid och budget".

Fråga 2 ovan, beslut fattas av KSAPU. Vanlig beslutsprocess för beslut i KSAPU med tillägg för information till samhällsbyggnadsnämnden.

Beslut om biogas (vilket är en fråga som drivs i ett parallellt projekt) ska fattas av KF.

Fråga 3 ovan är omfattande och svår att hinna besvara under hösten 2016. Beredningen föreslår därför att skoltransporter med buss utgör särskild trafik även fortsättningsvis men att man tar hänsyn till förändringar av detsamma i samband med ev. upphandling av allmän trafik.

Fortsatt/ökad samordning mellan allmän och särskild trafik bör göras med målsättning att begränsa transportsträckor. Inte aktuellt att påbörja ett projekt för detta i dagsläget, ev. senare.

2016-09-09

Oklart hur man ska kunna ta hänsyn till detta i upphandling av allmän trafik. Att komma ihåg är också RKM:s förslag om gratis busskort till alla barn och ungdomar mellan 6-19 år. Beslut förväntas vara klart i december -16.

Fråga 4 ovan, Kommunfullmäktige fattar beslut om allmän trafik i egen regi. Beslutsprocess enligt vanliga ordningen med tillägg för kommunikation/information med samhällsbyggnadsnämnden.

Fråga 5 ovan, KSAPU fattar beslut om ev. överlåta upphandlingsansvaret för den allmänna trafiken till RKM/Länstrafiken. Vanlig beslutsprocess för beslut i KSAPU med tillägg för information till samhällsbyggnadsnämnden.

Fråga 6 ovan, tidplan för beslutsprocess i överensstämmelse med Piteå kommuns sammanträdesdagar 2016 (KS)
Information i ärendet bör lämnas till Samhällsbyggnadsnämnden (SBN)

Tidplan i övrigt bör medge trafikstrategi och ansökan om allmän trafik klart 2016.

Fortsatt handläggning och tidplan

Aktiviteter som behöver genomföras, dokumenteras och sammanställas innan beslut i frågorna noterade ovan kan fattas är:

<u>Aktivitet</u>	<u>Ansvarig</u>
<i>Persontransporter med buss 2016</i>	
- LCC-analys för olika fordonstyper, bussar	Mathias Keisu
- Trafikstrategi	Martin Lindberg/Johan Wirtala
-	
- Förslag till beslut om upphandling av trafik via RKM	Rebecka Granström
- Juridisk analys av förutsättningar att driva trafik i egen regi	Rebecka Granström, Maria Wiksten
- Utredning KPMG, ekonomisk analys av att driva trafik i egen Regi	Johan Wirtala
<i>Parallellt ärende – Biogas i Piteå</i>	
- Ekonomisk analys vad avser investeringskostnader, produktionskapacitet, produktionskostnad, egen förbrukning Biogas (PM, enligt ökning med Peter Roslund)	Erik Persson
- LCC-analys för olika fordonstyper, personbilar (light-version)	Jan Karlsson
- Juridisk analys, vilka förutsättningar måste uppfyllas för att Piteå kommun ska kunna använda egenproducerad biogas utan föregående upphandling?	Rebecka Granström, Maria Wiksten

Övrigt

Att ta hänsyn till i samband med upphandling av persontransporter med buss, ffa det som idag är den särskilda trafiken (skoltransporterna) är RKM:s förslag om gratis busskort till alla barn och ungdomar mellan åldrarna 6 – 19 år.

2016-09-09

Aktuell status 2016-11-25

Kommunstyrelsen beslutade i oktober att frågan om Piteå kommuns intresse i biogasanläggning bör utredas vidare. Detta beslut har betydelse för villkoren för både den allmänna och den särskilda trafiken eftersom bussarna (tillsammans med kommunens personbilar) är giva fordon för biogasdrift.

Det är därför inte lämpligt att beslut om villkor för den allmänna och särskilda trafiken fattas före beslut om biogasanläggningen.

Konsekvensen blir för den allmänna och särskilda trafiken, att upphandling inte kan bli aktuell förrän tidigast i slutet av kvartal 1 2017.

Till följd av detta har tid frigjorts för djupare utredning av behov av trafikomfattning under avtalsperioden. Samhällsbyggnadsförvaltningen har köpt konsulttjänster för genomförande av trafikutredning med beräknad färdigställandetid 15 januari -17.

I denna utredning kommer den särskilda trafiken också att beröras.

Vidare äger samråd rum med flertalet trafikföretag med syfte att utröna vilka villkor som bör ställas i upphandling av trafik för att skapa intresse hos fler anbudsgivare samt för att skapa villkor i bäst kombination för att uppnå målet om "så mycket trafik och miljömedvetenhet som möjligt för lika eller mindre kostnad än tidigare år".

//Rebecka Granström